

اړيکي:

نړيوال بانک په واشنگتن کې: اړيک نور

۴۵۸ ۲۷۳۵ | (۲۰۲)

برېښنا ليک: enora@worldbank.org

نړيوال بانک په سهيلي آسيا کې د HIV وروس او ای ډز ناروغی درلودونکو کسانو په وړاندې د حساسیتونو او توپیر سره د مبارزې لپاره د نویو نظریو د موندنې هڅې کوي

واشنگتن، ډي سي، د ۲۰۰۷م کال د نومبر د میاشتې ۲۶مه- نړيوال بانک د ملگرو ملتونو د سازمان او د خصوصي سکتور په همکارۍ سره نن د آزادو سیالیو له لاری د مرستو د موندې پروگرام پیل کړ چې موخه یې په سهيلي آسيا کې د نوښتونو د کارولو له لارې د اچ آی وي او اېډز په ناروغۍ د اخته کسانو په وړاندې د حساسیت او تبعیض کمښت ده. د افغانستان، بنګله دېش، بوتان، نیپال، هندوستان، سریلانکا، او پاکستان هېوادونه پکښې گډون لري.

نوموړې رقابتي پروگرام چې نوم یې «د اچ آی وي او اېډز د ناروغانو په وړاندې د حساسیت او تبعیض د کمښت لپاره له نظریو څخه تر عمده پورې» دی، په سهيلي آسيا کې د خلکو د پوښښ لپاره پلي کېږي او د هغې پر بنسټ د کوچنیو او سیمه اییزو پروژو داسې وړاندیزونه چې د پراختیا او بیا کارونې وړتیا ولري، غوښتل کېږي. بریالي غوښتنلیکونه به د نوموړي پروگرام د موسسو د غونډې پر مهال د نړيوال بانک د بین المللی منصفه هیأت او د اچ آی وي او اېډز د خپلواکو کارپوهانو له خوا د ۲۰۰۸ کال د مې د میاشتې په ۱۵ مه نېټه د هندوستان په ممبېي ښار کې اعلان شي.

«حساسیت او تبعیض د اچ آی وي او اېډز ناروغۍ د مبارزې په وړاندې لویه ستونزه را منځ ته کوي.» د مطلب پرافول پاتل چې د سهيلي آسيا لپاره د نړيوال بانک مرستیال دی، څرگند کړ او زیاته یې کړه چې «همدارنگه د گوانښونو سره مخ کسان او ناروغان نور هم خنډې ته اړیاسي چې ددوی د لاریات ټولنیز بېلتون او یواځېتوب لامل ګرځي. دا د سیالیو پروگرام به یوه خاصه موقع منځ ته راوړي چې سیمه اییزو سازمانونو او غیر حکومتي موسسو ته به کوچنۍ مرستې په مستقیمه توګه ورکړل شي ترڅو داسې نوښتونه وهڅوي چې د اغېزمنو پروگرامونو پر وړاندې د خنډمنو فکرونو او رویو د بدلېدلو لامل شي.»

په سهيلي آسيا کې د لاس ته راغلیو شواهدو او مطالعاتو پر بنسټ د اچ آی وي او اېډز ناروغۍ پر وړاندې حساسیتونه او توپیر د هغې د وقایې، درملنې او مراقبت په مخ نیوي کې پراخه ونډه لري. د بېلګې په توګه هغه مطالعه چې د هندوستان په هېواد کې شوې ده ښکاره کوي چې ۳۴ په سلو کې د پوهنتون محصلین او د عامې روغتیا د خدمتونو تخنیکي کارکوونکي د هغه کسانو سره چې په اچ آی وي یا د اېډز په ناروغۍ اخته دي، ټولنیز معاشرت نه کوي.

په سهيلي آسيا کې د اېډز د ناروغۍ ایپیدیمي په عمومي توګه د خطرو درلودونکو کارونو له امله (لکه د پیسو په مقابل کې جنسي اړیکې، د زړقي مخدره توکیو کارونه او د نارینه وو تر منځ ناخوندي جنسي اړیکې) پراختیا مومي.

«دېری کسان چې د اچ آی وی له گوانبونو سره مخ دي، معمولا د ټولنيز حساسيت سره مخامخ کيږي چې د اچ آی وی د ناروغانو د وقايې، درملنې او پاملرنې او عمومي مرستې په وړاندې يې ننگونې منځ ته راوړې دي.» دا مطلب ډاکټر پيټر پيوت چې د UNAIDS اجرائيوي آمر دی، څرگند کړ او زياته يې کره چې (دا) د يوه نښه زېږې مانا لري چې ددې مسئلو په هکله په سهيلي آسيا کې يانې په هغه ځای کې چې حساسيت او تبعيض لويې ستونزې جوړوي، نوي گامونه پرانستل کيږي.»

د سهيلي آسيا لپاره د آزادو سياليو له لارې د مرستو دا پروگرام د ملگرو ملتونو د اچ آی وی او اېډز د پروگرام (UNAIDS)، د ماشومانو لپاره د ملگرو ملتونو وجهی صندوق (UNICEF)، د ملگرو ملتونو د مخدره توکو او جرمونو د کنترول اداره (UNODC)، د ملگرو ملتونو انکشافی اداره (UNDP)، و د اېډز، توبرکلوز او ملاريا په وړاندې د مبارزې نړيوال صندوق (GFATM) او خصوصي سکتور په مرسته پلي کيږي او د د مدني ټولنې ټولو هغه ډلو، ټولنيزو متشبينو، د تنکيو ځوانانو د سازمانونو، خصوصي بنسټونو، اکادميکو مرجع گانو او د خصوصي سکتور د شرکتونو پر مخ خلاص دی چې په دې هکله ځانگړي نظريات لري خو د عادي تمويلي سرچينو څخه وجهې نه شي لاس ته راوړلای. د هر وړانديز لپاره د مرستې تر ټولو زيات رقم ۴۰۰۰۰ امريکايي ډالره ټاکل شوی دی. وړانديزونه به د ۲۰۰۸ کال د جنوري تر ۲۱ مې نېټې پورې ومنل شي.

د آزادو سياليو له لارې د مرستو پروگرام په نړيوال بانک پورې اړه لري چې په هغې کې د سياليو د شفافې پروسې څخه د پراختيايي ننگونو د لېږې کولو لپاره، د خلکو نوي او ځايي نوښتونه پياوړي کيږي. په تېرو اوو کلونو کې نوموړی پروگرام کابو ۳۴ ميليونه امريکايي ډالره شا او خوا ۸۰۰ ميليونه کوچنيو پروژو ته ورکړي دي.

د سهيلي آسيا لپاره د آزادو سياليو له لارې د مرستو د موندې د پروگرام لپاره د انټرنټ د لاندې ويب سايت له لارې وړانديز لیکونه استول کېدای شي. <http://www.worldbank.org/sardm2008>

په سهيلي آسيا کې د اچ آی وی او اېډز په هکله لاندې ويب سايت کتلاى شى: <http://www.worldbank.org/sar aids>

په افغانستان کې د نړيوال بانک د چارو په هکله د نورو معلوماتو د ترلاسه کولو لپاره دى انټرنټى سايت ته ولاړ شى: <http://www.worldbank.org.af>

####